

Castell d'Oristà

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 400 metres de la carretera B-433, punt quilomètric 9'800

Coordenades:

Latitud: 41.93421
Longitud: 2.06347
UTM Est (X): 422359
UTM Nord (Y): 4642896

Classificació

Número de fitxa 08151 - 263
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle X-XII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No es conserva cap estructura.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN.Núm. Reg.: 1147-MH. Reg. estatal: R-I-51-5373
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari Sí, IPA. 1267
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00027

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Compte i Marta Homs
dl., 04/06/2007 - 02:00

Descripció

El castell d'Oristà es deuria trobar situat en un punt sobre la llarga plataforma elevada que protegeix el vent del nord al nucli urbà d'Oristà, delimitada per la riera Gavarrera al nord i oest i el Torrent a l'est. La seva situació, rodejada per cingleres escarpades, suposava un lloc idoni per la defensa i protecció del castell. Actualment però, no es troba cap estructura en superfície i només es conserva el topònim de la Costa del Castell, prop de l'ermita de Sant Sebastià. Es pot deduir, doncs, que l'emplaçament del castell era al cim de la costa, en un petit pla del puig que ha anat veient reduït el seu perímetre a causa de les esllavissades, la qual cosa podria explicar que no hi hagi cap rastre de torre, ni muralla, almenys per sobre del nivell del sòl.

Història

El castell d'Oristà apareix documentat a partir de l'any 908, quan Durable i la seva muller Alda vengueren a Adrover i la seva muller Tructelda una peça de terra situada al comtat de Manresa, al castell d'Oristà. L'any següent, al 909, així com en la majoria del segle X apareix formant part del comtat d'Osona. La documentació conservada fa referència normalment al terme del castell d'Oristà, com a districte administratiu del comtat, però no en fa mai explícitament a l'emplaçament de la fortalesa. Només alguns documents permeten fer deduccions. Així en un document de l'any 944 dóna com a límits d'unes extenses possessions la riera Gavarrera per la part d'orient, el castell d'Oristà per la del migdia, el vilar de Relat per la d'occident i l'església de Santa Eulàlia de Pardines per la del nord. Fou un dels grans termes en la reorganització del país a la fi del segle IX i comprenia una bona part de l'actual terme d'Olost, tot Sant Feliu Sasserra i terres de l'actual Avinyó, Muntanyola, Santa Maria de Merlès; incloïa les parròquies de Sant Andreu d'Oristà, Sant Genís de Caraiüll, Sant Feliu Sasserra, Sant Salvador de Serradellops, Santa Maria d'Olost, Santa Eugènia de Relat, Sant Amanç de Pedrós i Sant Julià de Sacirera. Encara al segle XI i XII es troben notícies del terme d'Oristà: en un document del de 1163 situa el mas Vilasendere dins la parròquia de Sant Andreu i el castrum Orisiti. Els esments del castell d'Oristà desapareixen de la documentació a les acaballes del segle XII. L'antic terme del castell es fracciona, segons apareix, en prendre vida els castells de Tornamira i Olost i quan la part SE dels territoris, vers Sant Feliu Sasserra, Relat i Pedrós passaren a Lluçà, al monestir de Ripoll i a altres dominis particulars.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A. AADD (1990). Els castells catalans, Volum IV. Rafael Dalmau Editor. AADD (1993). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, S.A. ORDEIG, Ramon (1995). Oristà i la seva història. Ajuntament d'Oristà i Caixa Manlleu. Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Oristà. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2006.

